

Zbog toga je prvostepeni sud opravdano uvažio tuženikov istaknuti prigovor promašene pasivne legitimacije u toliko više što je tuženik prigovorio da ne odgovara za spornu ležarinu, pa je opravdano da tužitelj obračuna tu ležarinu sa svojim nalogodavcem, a ovaj kao komisionar sa svojim komitentom, koji će u tom slučaju ovomu moći staviti prigovore koje je iznio u ovoj parnici.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 22.II 1968.

Vijeće: dr Ernest Vajić, Gabro Badovinac, dr Marijan Dujmović

Špediter - Špediterova odgovornost - Špediter ne odgovara za vozarov rad ako mu se ne može prigovoriti krivnja u njegovom izboru - Ne postoji krivnja u izboru ako je izabran vozar koji se kamionskim prijevozom bavi kao svojim predmetom poslovanja, i za koga nije poznato da postupa nepažljivo i nemarno pri izvršavanju prijevoza - Špediterov komitent ima pravo zahtijevati od špeditera da traži naknadu štete od osiguratelja odnosno vozara

Tužitelj je voćarsko poduzeće, a tuženik je špediter. Tužitelj navodi u tužbi da je povjerio^{na} otpremu tuženiku pošiljku naranača od Splita do Beograda, i da je roba stigla na odredište djelomično pokvarena. Zahtijeva naknadu štete za kvar robe. Tuženik se opire tužbi navodom da je on prijevoz povjerio autotransportnom poduzeću, pa da prema tome on ne odgovara za vozarov rad, jer mu se ne može prigovoriti krivnja u njegovom izboru.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio.

U obrazloženju presude navedeno je da je tuženik špediter koji ne odgovara za vozarov rad ako je postupao pažljivo pri njegovom izboru. Sud smatra da je tuženik tako postupao.

Presudu pobija žalbom tužitelj zbog žalbenih razloga nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

U obrazloženju žalbe navedeno je da se tužitelja ne tiče da li je špediter izvršio prijevoz svojim ili tuđim prijevoznim sredstvima, i da bi on za štetu odgovarao i onda da je prijevoz izvršio vlastitim vozilom. Osim toga tuženik je tražio dokumente radi prijave štete kod nadležnog OZ-a, pa je time preuzeo obavezu plaćanja sporne štete tužitelju.

Tužitelj drži da je navedeno stajalište pobijane presude neispravno, pa je predložio da se platni nalog prvo-

stepenog suda uzdrži u cijelosti na snazi i tuženik presudi na naknadu parničnog troška u prvom i u drugom stepenu, podredno da se presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu radi nastavnog raspravljavanja i donošenja nove odluke.

Drugostepeni sud je potvrdio presudu prvostepenog suda iz slijedećih razloga:

Špediter kao komisionar zaključuje poslove u svoje ime, a na tuđji račun. Zbog toga je osnovano stajalište pobijane presude da špediter tužitelju kao svom komitentu ne odgovara za štetu koja je na pošiljci predanoj na prijevoz nastala krivnjom vozara, osim ako se tuženiku može osnovano prigovoriti nepomnja u izboru vozara. Drugostepeni sud usvaja stajalište pobijane presude da je tuženik pri izboru vozara postupao potrebnom pomnjom kad je izabrao transportno poduzeće, koje se kamionskim prijevozima robe bavi kao svojim predmetom poslovanja i za koje nije poznato da postupa nepažljivo i nemarno pri izvršenju svojih poslova.

Tužitelju pristoji pravo da zahtijeva od tuženika da on, tj. tuženik traži naknadu osigurane štete od OZ-a, ili naknadu štete od vozara - sve to u svoje ime a za tužiteljev račun - ili da mu tuženik preda sve potrebne isprave za ovo uz valjanu cesiju. Činjenica da tužitelj nema aktivne legitimacije za izravnu tužbu protiv vozara, ne može iz navedenih razloga ništa izmijeniti na ovom pravnom stanju. U vezi s naplatom štete od OZ-a tužitelj bi protiv tuženika mogao istaknuti zahtjev samo na plaćanje iznosa koji je tuženik realizirao s toga naslova (po odbitku tuženikovih troškova), no tužitelj nije u tom pravcu ništa tvrdio niti u toku prvostepenog postupka, a niti u žalbi.

M.S.

Bilješka.- Potpuno se slažemo sa stajalištem gornje presude u pogledu špediterove odgovornosti za vozarov rad. Samo, čini nam se, da se mogu staviti prigovori koji se odnose na razloge radi kojih špediter za vozara ne odgovara. Potpuno je tačno što se u presudi navodi da špediter kao komisionar zaključuje poslove u svoje ime i na tuđji račun, ali iz toga nikako ne slijedi, kako navodi gornja presuda, da špediter "svom komitentu ne odgovara za štetu, koja je na pošiljci predanoj na prijevoz nastala krivnjom vozara". Dapače upravo iz činjenice da špediter radi u svoje ime proizlazi bi i njegova odgovornost za vozarov rad kao što špediter odgovara i za rad svih drugih osoba s kojima se u svom poslovanju služi, pa makar i na temelju zaključenog ugovora. Kad bi stajalište gornje presude bilo tačno, špediter ne bi odgovarao ne samo za rad vozara nego i za rad svih dru-

gih osoba s kojima u izvršavanju otpremnog posla sklapa ugovore. Razlog radi kojega špediter ne odgovara za vozarov rad sasvim je drugi. Špediter naime zaključuje otpremni posao na temelju kojega se obvezuje da će sve učiniti što je potrebno da roba stigne na odredište osim samog prijevoza robe. Prema tome ako se nije obavezao prevesti robu logički slijedi da ne odgovara ni za vozarov rad. Za njegov rad će odgovarati samo onda ako mu se može prigovoriti krivnja u izboru, što proizlazi iz načela građanskog prava.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 6.V 1968.

Vijeće: Vojislav Polovina, Lida Horvat, dr Josip Rucner

Prijevoz željeznicom - Vozarina - Prijevozni put - Željeznica je ovlaštena zaračunati visinu vozarine prema putu kojim je roba prevezena i to za put koji je naveden u putokazu - Ovo vrijedi i pod pretpostavkom da postoji i kraći put od otpravne do uputne stanice

Tužitelj je željezničko transportno poduzeće, a tuženik je primalac robe. Tužitelj navodi da mu tuženik nije isplatio vozarinu u iznosu koji mu je bio dužan platiti, pa traži da se tuženik obveže na isplatu razlike.

Spor se vodi o tome da li je željeznica dužna zaračunati vozarinu prema najpovoljnijem putu za tuženika, ili može od toga odstupati pa ju zaračunati prema stvarno prevaljenom putu koji je duži od onoga koji bi za imaoca prava bio najpovoljniji.

Tuženik je prigovorio da je tužitelj bio dužan izvršiti prijevoz putem koji je najpovoljniji za tuženika. On je doduše mogao izvršiti prijevoz i putem koji sam odredi, ali je pri tom dužan zaračunati vozarinu prema prijevoznom putu koji je za stranku najpovoljniji. U konkretnom slučaju razlika je nastala tako da je tužitelj izvršio prijevoz putem Golubovec-Varaždin-Koprivnica-Zagreb Borongaj-Sunja-Prijedor, umjesto kraćim putem Golubovec-Varaždin-Zabok-Zagreb zapadni kolodvor-Sunja-Prijedor.

Time je tužitelj neopravdano povećao tuženiku troškove prijevoza i tuženik se stoga usprotivio zahtjevu tužbe te je predložio da se tužitelj s tim zahtjevom odbije i presudi na naknadu parničnog troška.